

Asia: VN/2401/2026

Ehdotus kansalliseksi mediakasvatuslinjauksiksi

1. Johdanto

Mahdolliset kommentit ja huomiot johdannosta:

Kokonaisuudessaan dokumentti on laaja ja ajankohtainen, tulee juuri sopivaan aikaan kun informaatioympäristö muuttuu voimakkaasti. Informaatioympäristön muuttumisen olisi hyvä näkyä linjauksissa laajemmin. Mediakasvatus ei ole vain lapsilla ja nuorille suunnattua vaan sitä tarvitaan eri-ikäisille ja erilaisille henkilöryhmille. Koko ajan muuttuva informaatioympäristö edellyttää päivitettäviä monilukutaidon koulutuksia eri ikäisille ryhmille. Linjausehdotuksessa kansalainen näyttäytyy passiivisena ja taidoissa painotetaan vastaanottajuutta. Entistä enemmän jokainen on myös sisällöntuottaja ja erittäin usein tiedon välittäjä.

2. Mediakasvatuksen nykytila

Mahdolliset kommentit ja huomiot mediakasvatuksen nykytilasta:

Dokumentissa olisi hyvä mainita lukutaito. Kun nuorten lukutaito heikkenee, medialukutaitoa on entistä vaikeampi opettaa.

3. Visio

Mahdolliset kommentit ja huomiot visiosta:

-

4. Tavoitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot tavoitteista:

-

5. Toimenpiteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimenpiteistä:

Tavoitteiden määrittelystä puuttuu korkeakouluopetus. Se on kylläkin mainittu seuraavassa lauseessa, mutta miksi erillään? Onko tekstissä korkeakouluopetuksen osalta keskitytty vain Mediakasvatuksen pääaineopiskeluun, vaikka kaikki korkeakouluopiskelijat tarvitsevat noita taitoja. On tärkeää, että suomenkielinen käsitteistö on nostettu esille. Suomenkielisten käsitteiden käyttö tekee mediakasvatuksen ymmärrettävämmäksi kaikille.

6. Toimeenpano ja seuranta

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimeenpanosta ja seurannasta:

Mediakasvatuksen jatkumon pitäisi näkyä selvästi varhaiskasvatuksesta korkeakoulutasolle. Tähän yhteyteen liittyy myös pohdinta eri käsitteiden yhteyksistä toisiinsa, esimerkkeinä: mediakasvatus, informaatiolukutaito ja kriittinen lukutaito.

7. Liitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot liitteistä:

-

8. Yleiset kommentit linjausluonnoksesta

Yleiset kommentit kokonaisuudesta:

Linjausten päivittäminen on tarpeellista ja ajankohtaista. Dokumentissa on hyvin sisäankirjoitettu moneen kohtaan yhteiskunnallinen inklusiivisuus, myös toimijuus tulee hyvin esille.

Medialukutaito liittyy laajemmin monilukutaitoon ja on monella osa-alueella rinnakkainen informaatio- ja tekoälylukutaidon kanssa. Linjauksessa olisi hyvä näkyä erilaiset käsitteet ja niiden yhteydet. Esimerkiksi korkeakouluissa informaatiolukutaidon käsitteen alle sisältyvät

monet tässä linjausehdotuksessa esiin tuodut asiat.

On myös varmistettava resurssit ja yhteistyö eri toimijoiden välillä.

9. Muita mahdollisia terveisiä valmistelijoille

Muita mahdollisia terveisiä:

-

Uotila Pekka

Ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortio AMKIT - Tämän AMKIT-konsortion lausunnon on valmistellut konsortion pedagogiikkaryhmä.